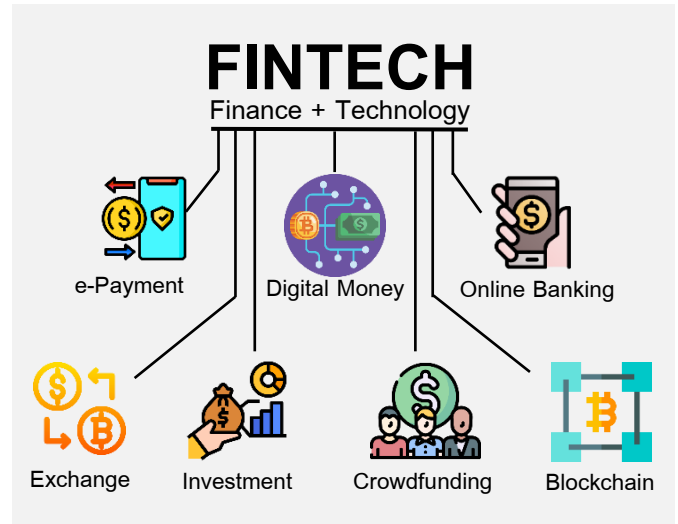

จับตาการพัฒนา Fintech ... บทบาทต่อเศรษฐกิจและการค้าระหว่างประเทศ

Fintech ได้ก้าวเข้ามามีบทบาทอย่างเห็นได้ชัดในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่เกี่ยวข้องกับการใช้บริการทางการเงิน ไม่ว่าจะเป็นการโอนเงินและจ่ายเงินค่าสินค้าผ่านแอปพลิเคชัน การทำธุรกรรมทางการเงินแบบออนไลน์ และการซื้อขายหลักทรัพย์ออนไลน์ ไปจนถึงการดำเนินธุรกิจที่ได้ประโยชน์จาก Fintech อาทิ การระดมทุนในรูปแบบใหม่อย่าง Crowdfunding การนำ Blockchain เข้ามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาระบบการเงิน ไปจนถึงการพัฒนาสกุลเงินดิจิทัล ดังนั้น การพัฒนา Fintech ในแต่ละประเทศจึงมีบทบาทช่วยผลักดันการพัฒนาของภาคการเงินรูปแบบใหม่ ซึ่งจะมีส่วนช่วยผลักดันเศรษฐกิจผ่านช่องทางต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการช่วยกระตุ้นการบริโภค การค้า และการลงทุน โดยแนวโน้ม Fintech ที่น่าจับตามอง ไปจนถึงประเด็นสำคัญมีดังนี้

การพัฒนา Fintech ไม่ได้จำกัดอยู่ที่ประเทศที่เป็นศูนย์กลางทางการเงินเช่นในอดีต

ประเทศผู้นำด้าน Fintech 10 อันดับแรกของโลก

ประเทศ	บริษัท Fintech รายสำคัญ
สหรัฐฯ	Stripe, Coinbase, Robinhood
สหราชอาณาจักร	TransferWise, Greensill, BGL Group
สิงคโปร์	TenX, Quoine, KyberNetwork
ลิทัวเนีย	Stockinvest, Coingate, NEO Finance
สวิตเซอร์แลนด์	Avaloq Group, Ethereum, Numbrsa
เนเธอร์แลนด์	Adyen, Ohpen, BUX
สวีเดน	Klarna, iZettle, Anyfin
ออสเตรเลีย	Judo Capital, Airwallex, MoneyMe
แคนาดา	Carta, Borrowell, Wave
เอสโตเนีย	Fortumo, Veriff

ที่มา : Findexable

เมืองที่ตั้ง Fintech สำคัญของโลก

หมายเหตุ : เมือง Fintech สำคัญ 10 อันดับแรกของโลก

ที่มา : Findexable

ปัจจุบันการพัฒนา Fintech ไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะประเทศที่เป็นศูนย์กลางทางการเงิน เนื่องจากเทคโนโลยีสมัยใหม่มีต้นทุนที่ต่ำลงและเปิดโอกาสให้เกิดบริษัท Startup ด้าน Fintech ได้ง่ายขึ้น โดยหากพิจารณาประเทศที่เป็นผู้นำด้าน Fintech ของโลก จะพบว่าแม้ประเทศผู้นำ 3 อันดับแรก จะยังเป็นศูนย์กลางทางการเงินที่สำคัญ ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร และสิงคโปร์ แต่ประเทศลำดับอื่นกลับไม่ใช่ศูนย์กลางทางการเงินหลักของโลก โดยประเทศที่น่าสนใจเป็นพิเศษ ได้แก่ ประเทศขนาดเล็กในยุโรปอย่างลิทัวเนียและเอสโตเนียที่มีประชากรเพียง 2.8 ล้านคน และ 1.3 ล้านคน ตามลำดับ โดยกฎระเบียบที่เอื้อต่อการจัดตั้งบริษัท Startup ด้านเทคโนโลยีและการเงิน และการเป็นประเทศที่มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลกันแพร่หลาย ถือเป็นปัจจัยสนับสนุนสำคัญของทั้ง 2 ประเทศ ทำให้ปัจจุบันเอสโตเนียเป็นสังคมไร้เงินสดจากการที่ธุรกรรมทางการเงินราว 99% อยู่ในระบบดิจิทัล ขณะที่ลิทัวเนียเป็นประเทศแรกของโลกที่มีการออกเหรียญดิจิทัล (LBCoin) เมื่อเดือนสิงหาคม 2563

นอกจากนี้ อินเดีย ถือเป็นอีกประเทศหนึ่งที่น่าจับตามองด้าน Fintech เนื่องจากหากพิจารณาเมืองที่มีความสำคัญด้าน Fintech จะพบว่าเมืองบังกาลอร์และเมืองมุมไบของอินเดียติดอยู่ใน 10 อันดับเมืองสำคัญด้าน Fintech ของโลก แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของอินเดียในการเป็นเมืองที่มีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่สำคัญของโลก โดยปัจจุบันมี Startup ด้าน Fintech ของอินเดียหลายรายที่เติบโตอย่างรวดเร็วจนกลายเป็นบริษัท Unicorn อาทิ BillDesk (Online Bill Payment) ONE97 (Mobile Marketplace) และ Policybazaar (Online Insurance)

FINTECH มีบทบาทอย่างมากในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยุคดิจิทัล

ในโลกที่กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลอมรวมเข้ากับโลกยุคดิจิทัลเช่นในปัจจุบัน บริษัท Fintech จึงมีบทบาทสำคัญในการเป็นกลไกที่ช่วยผลักดันการขยายตัวของเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ ไม่เว้นแม้แต่ประเทศกำลังพัฒนาบางประเทศที่ภาคการเงินยังพัฒนาไม่มากนัก โดยบทบาทสำคัญของ Fintech ต่อภาคเศรษฐกิจในประเทศดังกล่าว มีดังนี้

เปิดช่องว่างทางการเงิน

Fintech ช่วยปิดช่องว่างของภาคการเงินในประเทศกำลังพัฒนา จากการที่ประชาชนในหลายประเทศมีข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการทางการเงิน อาทิ การเปิดบัญชีธนาคาร การโอนเงิน และการใช้จ่ายผ่านบัตรเครดิต เนื่องจากการขยายการให้บริการทางการเงินแบบดั้งเดิมที่เน้นขยายสาขาของธนาคารมีต้นทุนที่สูง ดังนั้น เมื่อ Fintech สามารถใช้ Smartphone เป็นตัวกลางในการให้บริการร่วมกับพัฒนาแอปพลิเคชันทางการเงินใหม่ๆ โดยเฉพาะ E-Wallet ทำให้ต้นทุนการขยายบริการทางการเงินลดต่ำลงอย่างมาก และส่งผลให้อัตราการใช้ Smartphone ของประชากร ซึ่งขยายตัวอย่างรวดเร็วในเกือบทุกประเทศทั่วโลก กลายเป็นดัชนีชี้วัดโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชากรในแต่ละประเทศ

กระตุ้นการบริโภค

ความสะดวกของการใช้จ่ายผ่านแอปพลิเคชันทางการเงินมีส่วนทำให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าและบริการรวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะการซื้อสินค้าออนไลน์ผ่าน E-Commerce ที่นอกจากแพลตฟอร์ม E-Commerce มักจะมีกลยุทธ์กระตุ้นยอดขาย และเร่งเร้าให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้ารวดเร็วแล้ว แพลตฟอร์ม E-Commerce ยังมีข้อมูลผู้ซื้อจำนวนมากและสามารถนำตัวเลือกสินค้ามาแสดงได้ตรงกับสิ่งที่ผู้บริโภคกำลังมองหา ขณะที่การซื้อสินค้าผ่านหน้าร้านทั่วไปก็ได้ประโยชน์จากความสะดวกในการจ่ายเงินผ่าน QR Code ไปจนถึงการได้ส่วนลดหรือการสะสมแต้มผ่านการใช้จ่ายแอปพลิเคชันต่างๆ

ช่องทางส่งผ่านนโยบายรัฐ

แอปพลิเคชันทางการเงินกลายเป็นช่องทางอัดฉีดเงินเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐบาลหลายประเทศในช่วงวิกฤต COVID-19 โดยมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวของไทยที่ใช้ผ่านแอปพลิเคชัน “เป๋าตัง” ถือเป็นตัวอย่างที่ใกล้ตัวที่สุด ขณะที่กรณีของประเทศเพื่อนบ้านอย่างเมียนมา พบว่าแอปพลิเคชันโอนเงินดิจิทัล Wave Money ได้อานิสงส์จากโครงการเงินช่วยเหลือรายได้อ่างสำหรับแรงงานที่ได้รับผลกระทบจาก COVID-19 โดยส่วนหนึ่งใช้แอปพลิเคชันดังกล่าวสำหรับการโอนเงินไปยังแรงงานในพื้นที่ชนบท

FINTECH กำลังกลายเป็นกลไกพัฒนาการค้าระหว่างประเทศรูปแบบใหม่

ปัจจุบันเทคโนโลยี Fintech กำลังก้าวเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในระบบการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งผู้ประกอบการในธุรกิจส่งออกและนำเข้าของไทยต้องติดตาม ดังนี้

- ระบบการโอนเงินระหว่างประเทศสมัยใหม่มีความรวดเร็วยิ่งขึ้นและมีต้นทุนต่ำลง โดยส่วนใหญ่เป็นการนำเทคโนโลยี Blockchain หรือ Cryptocurrency มาใช้พัฒนาระบบดังกล่าว ตัวอย่างเช่นบริษัท Ripple ที่ใช้ Blockchain พัฒนาระบบการโอนเงินแบบ Real Time ระหว่างประเทศ โดยปัจจุบันมีสถาบันการเงินกว่า 300 แห่งทั่วโลก รวมถึงธนาคารไทยพาณิชย์ของไทย ร่วมมือกับ Ripple ในการขยายบริการโอนเงินระหว่างประเทศด้วยระบบดังกล่าว ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนา Fintech ด้านการโอนเงินระหว่างประเทศกำลังถูกจับตามองอย่างใกล้ชิด เนื่องจากมีโอกาสที่จะเข้ามาทดแทนระบบโอนเงินระหว่างประเทศดั้งเดิมที่ได้รับความนิยมแพร่หลายอย่าง SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunications) ซึ่งที่ผ่านมา SWIFT มีการใช้งานจากกว่า 11,000 สถาบันการเงิน ใน 212 ประเทศทั่วโลก ด้วยจุดเด่นด้านความปลอดภัยจนเป็นที่ยอมรับ แต่จุดอ่อนของ SWIFT คือ การโอนเงินยังต้องใช้เวลาราว 2-3 วัน ทำให้ SWIFT กำลังถูกท้าทายจาก Fintech ที่สามารถนำเสนอบริการโอนเงินระหว่างประเทศที่มีความรวดเร็วกว่าและมีความปลอดภัยไม่แพ้กันแม้ระยะเวลาในการพิสูจน์ความน่าเชื่อถือจะยังสั้นกว่าระบบเดิมก็ตาม
- เทคโนโลยี Blockchain ถูกนำมาใช้เพื่อพัฒนาการรับส่งเอกสารการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะเอกสารที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศซึ่งมีหลายขั้นตอน และมีผู้ที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก อาทิ ผู้ซื้อ ธนาคารผู้ซื้อ ผู้ขาย ธนาคารผู้ขาย และสายการบินเรือ จนก่อให้เกิดความเสี่ยงจากข้อผิดพลาดในการรับและส่งเอกสาร ตลอดจนใช้เวลาค่อนข้างนาน ดังนั้น เมื่อเกิดเทคโนโลยี Blockchain ซึ่งมีจุดเด่นด้านความปลอดภัยในการส่งผ่านข้อมูลระหว่างกัน จึงทำให้เกิด Fintech ที่ให้บริการรับส่งเอกสารการค้า อาทิ L/C (Letter of Credit) และ B/L (Bill of Lading) แบบอิเล็กทรอนิกส์ที่คาดว่าจะทำให้ขั้นตอนการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศเปลี่ยนไปในอนาคต

ทั้งนี้ จะเห็นได้ว่า Fintech กำลังมีส่วนเปลี่ยนรูปแบบการทำการค้าระหว่างประเทศในอนาคต ซึ่งผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นผู้ส่งออก ผู้นำเข้า ไปจนถึงสถาบันการเงิน ต่างต้องปรับตัวให้ทันเพื่อไม่ให้เกิดยุคการค้ารูปแบบใหม่ในอนาคต ขณะเดียวกันในมุมมองของนักลงทุนที่ต้องการเจาะตลาดต่างประเทศ ก็ต้องทำความเข้าใจกับบทบาทของ Fintech ในแต่ละประเทศที่มีต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อแสวงหาโอกาสต่อยอดธุรกิจด้วยการร่วมมือกับ Fintech เพื่อพัฒนาสินค้าและบริการให้เข้าถึงตลาดผู้บริโภคต่อไป